Seniorské informačné centrum
www.seniorskeinformacnecentrum.sk

Hlas Regiónu

malacký región

Občasník OZ Seniorské informačné centrum • 2. ročník • 1/2014 • január - február 2014 • ISSN 1339-4371 • Zadarmo

Ako nenaletieť nebankovkám

Cenné rady pre všetkých, ktorí uvažujú o pôžičke. str. 6

V Stupave žije mládež hádzanou

Hádzanárska komunita v meste má perfektnú atmosféru. str. 9

Milí čitatelia,

Opäť sa rok s rokom stretol, a chvíľu nám bude trvať, kým sa naučíme písať ten správny rok. Nezostávajme však v starom roku úmyselne. Treba hľadieť vpred a akceptovať nové výzvy, ktoré nám život ponúka. Či sme starí, mladí alebo sme v živote ešte nenašli svoje miesto.

Hoci nám často krát hádže osud polená pod nohy, vždy sa nájde dôvod dvihnúť hlavu hore a kráčať vzpriamene vpred.

Chcem vám preto popriať veľa sily a nádeje v tomto roku. A najmä odvahu. Pretože niekedy treba aj trochu zariskovať a nebáť sa spraviť závažné rozhodnutie. Zmena je život a ten je pestrý a ponúka mnoho možností ako ho prežiť s úsmevom na tvári.

Dúfame, že vám mesačník Hlas Regiónu bude nápomocný aj v roku 2014 a nájdete v ňom užitočné informácie, ktoré vám uľahčia život.

Ešte raz vám teda prajeme veľa odvahy, úspechu a najviac toho zdravia!

Tatiana Slobodová
prezidentka
Seniroského informačného centra

Zamyslime sa: Aký je bezpečný život na Záhorí?!

Keď som nastupoval do funkcie starostu v roku 2003, prvé čo som chcel urobiť bol poriadok a bezpečný život v obci. Všetci kričali, že to sa nedá, je tu veľa cigáňov a s nimi nepohnem.

Po 11 rokoch hodnotenia musím konštatovať, že s cigánmi či Rómami nemám problémy. Veci v spolunažívaní občanov denno-denne riešim a to bez rozdielu, bez výhod, jednoducho každý má rovnaké práva ale aj povinnosti!

Od roku 2003 presadzujem na všetkých úrovniach dôležitosť prevencie, kontaktu polície s občanmi, aby sa prípady riešili už v zárodku, ešte predtým, než sa stane trestný čin. To, žiaľbohu, ide iba vtedy, ak je dostatok policajtov. Tento fakt ovplyvnil aj ďalšie riadky tohto článku.

V posledných rokoch sa rozmnožuje iný fenomén – drogy. Obce sú s týmto svinstvom zapratané. Po uliciach chodia mladí ľudia zahalení v kapucniach. V noci či za bieleho dňa distribuujú pervitín, hašiš, marišku, ako keby si vymieňali známky. Nemajú absolútne žiadny rešpekt.

Pýtam sa, čo robia po 22. hodine vonku, sliedia po uliciach, hľadajú opustené domy či ľudí, ktorí sú potom neznámym páchateľom okradnutí, olúpení či zavraždení.

Pamätám sa, keď sme boli kontrolovaní, kto sme, čo tu robíme, kde máme trvalý pobyt, prečo nie sme doma, akých máme rodičov!

Pýtam sa: „To je vážne už každému jedno ako to bude ďalej?“ Nikto nevidí, že sa ženieme do záhuby! Mladí ľudia nemajú motiváciu! Chceli sme demokraciu, ale toto je niečo iné! Komu vyhovuje táto nekontrolovateľná bomba?! Dokedy sa máme prizerať na tento zmätok! Je to len otázka času, kedy ľudia zoberú spravodlivosť do vlastných rúk, ak to takto pôjde ďalej!

Naše obce potrebujú viac policajtov! Bojujem s tým od vstupu do EÚ. Veril som, že v EÚ to bude lepšie, ale opak je pravdou! Štátna moc by mala byť oporou ľudí, ktorí denno-denne nastavujú svoj krk za poriadok a bezpečnosť!

Toto zamyslenie som napísal, aby sa kompetentní zamysleli či vedia tvorcovia zákonov v parlamente, ako žijú občania Slovenska. Či vedia kde leží Záhorie a aké je krásne. Kedy sa boli pozrieť na ich ovečky, ktoré poznajú len ak idú voľby!

S úctou všetkým Záhorákom

Boris Šimkovič
Starosta obce Záhorská Ves

Chodci, pozor! Od prvého januára musíte používať reflexné prvky

Od 1. januára 2014 nadobudla účinnosť novela zákona o cestnej premávke, v rámci ktorej je chodec idúci po krajnici, či okraji vozovky povinný používať reflexné prvky, alebo bezpečnostný reflexný odev v obci, avšak za zníženej viditeľnosti.

Povinnosť nosiť reflexnú vestu alebo iné reflexné prvky vyplýva najmä v týchto situáciách:

- **od súmraku do svitania,**
- **za hmly, sneženia, dažďa a**
- **v tuneli.**

Polícia sa nebude s nedodržiavaním povinnosti maznať! Za porušenie tohto dopravného pravidla vás môže policajný príslušník pokutovať až do výšky 50 eur.

Zavedením tohto pravidla nejde o represiu, ale skôr o prevenciu a výchovu chodcov, s cieľom zvýšiť ich bezpečnosť na ceste. Najmä v obciach, ktoré na kraji ciest nemajú chodníky. Práve na takýchto miestach veľmi výrazne stúpa riziko zrážky človeka s vozidlom. Pritom väčšina ľudí nosí tmavé oblečenie, ktoré zhoršuje viditeľnosť kráčajúcej osoby a to najmä v noci. Ak chodec na vozovke nemá na sebe reflexné prvky, výrazne sa skracuje vzdialenosť, na ktorú ho vodič vidí.

Polícia bude dodržiavanie pravidla kontrolovať

Vzhľadom k zvýšenému podielu chodcov na dopravných nehodách polícia vykonáva dopravno-bezpečnostné a preventívne akcie zamerané na chodcov, s cieľom upozorniť peších, ako účastníkov cestnej premávky, na riziká a následky spojené s nedodržiavaním dopravných predpisov a pravidiel.

Polícia ďalej zdôrazňuje, že podľa zákona je **chodec povinný používať predovšetkým chodník.**

Ako sa správa chodec?

Po chodníku sa chodí vpravo. Kde chodník nie je, alebo je neschodný, chodí sa po ľavej krajnici alebo čo najbližšie pri ľavom okraji vozovky. Po krajnici alebo po okraji vozovky môžu ísť chodci vedľa seba najviac dvaja. Nemôžu však ohroziť ani obmedziť cestnú premávku.

Pri prechádzaní cez cestu musí použiť priechod pre chodcov, nadchod alebo podchod. Nesmie vstúpiť na priechod, ak vzhľadom na rýchlosť prichádzajúcich vozidiel nemôže bezpečne prejsť cez vozovku. Mimo priechodu smie cez cestu prechádzať len kolmo na jej os a len ak s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel ich nedonúti zmeniť smer a rýchlosť jazdy. Chodec sa nesmie bezdôvodne zdržiavať na ceste, ani sa zastavovať. Taktiež prekonávať zábradlie a iné zábrany je zakázané.

Po chodníku sa vždy chodí vpravo!

Okresné riaditeľstvo
policajného zboru Pezinok, sic

Téma na pokračovanie:

Sociálne služby

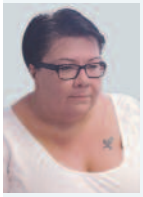

V minulom čísle sme pripravil úvod do zdĺhavej problematiky sociálnych služieb. V aktuálnom vydaní budeme v téme pokračovať. Zamerali sme sa na jednotlivé druhy sociálnych služieb.

Sociálne služby pre ľudí s nepriaznivým zdravotným stavom a dôchodcov

Dôležitým druhom sociálnych služieb sú sociálne služby pre ľudí s nepriaznivým zdravotným stavom a dôchodcov. Sú poskytované v rôznych zariadeniach, ale aj v podobe ďalších sociálnych služieb.

Medzi sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého **zdravotného postihnutia**, **nepriaznivého zdravotného stavu** alebo z dôvodu dovŕšenia **dôchodkového veku** patrí:

- poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej osoby a pre osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek:
  1. zariadenie podporovaného bývania,
  2. zariadenie pre seniorov,
  3. zariadenie opatrovateľskej služby,
  4. rehabilitačné stredisko,
  5. domov sociálnych služieb,
  6. špecializované zariadenie,
  7. denný stacionár,
- opatrovateľská služba,
- prepravná služba,
- sprievodcovská služba a predčitateľská služba,
- tlmočnícka služba,
- sprostredkovanie tlmočníckej služby,
- sprostredkovanie osobnej asistencie a
- požičiavanie pomôcok.

- ***Sociálne služby poskytované v zariadeniach, ktoré sú určené osobám odká-zaným na pomoc iných a dô-chodcom***

Ľudia, ktorí sú odkázaní na pomoc iných a dôchodcovia majú možnosť využiť rozličné pobytové sociálne služby, poskytované vo viacerých zariadeniach, ktoré im môžu pomôcť v ich nepriaznivej situácii. V nasledujúcej časti sa dočítate viac o zariadeniach, v ktorých sa tieto služby poskytujú.

- ***Zariadenie podporovaného bývania***

Zariadenie podporovaného bývania je určené pre ľudí, ktorí sú odkázaní na pomoc inej osoby, ak sú **odkázaní na dohľad, pod ktorým sú schopní viesť samostatný život** (konkrétne môže ísť o ľudí so zdravotným, prípadne ľahkým mentálnym postihnutím, ktorí sú s miernou podporou inej fyzickej osoby viesť samostatný a plnohodnotný život). Takýto dohľad predstavuje **usmerňovanie a monitorovanie pri** zabezpečovaní sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť v rámci zariadenia a základných sociálnych aktivít.

Rozsah dohľadu poskytovaného v zariadení podporovaného bývania sa určuje **v hodinách alebo súhrnom úkonov**, pri ktorých osoba potrebuje dohľad.

V zariadení podporovaného bývania sa okrem dohľadu:

- **poskytuje** ubytovanie, sociálne poradenstvo a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
- utvárajú podmienky na **prípravu stravy** a
- vykonáva **sociálna rehabilitácia**.

- **Zariadenie pre seniorov (domov dôchodcov)**

Zariadenie pre seniorov je zariadenie určené pre osoby, ktoré dovŕšili **dôchodkový vek a** sú **odkázané na pomoc** inej osoby **alebo** poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebujú **z iných vážnych dôvodov**(za iné vážne dôvody sa v tomto prípade považuje napríklad podozrenie z týrania, alebo iného zneužívania osoby, ktorá dovŕšila dôchodkový vek).

V zariadení pre seniorov sa:

- **poskytuje** pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva a osobné vybavenie,
- **utvárajú podmienky na úschovu cenných vecí** a
- **zabezpečuje záujmová činnosť**.

- **Zariadenie opatrovateľskej služby**

V zariadení opatrovateľskej služby sa **na určitý čas** poskytuje sociálna služba **plnoletej osobe**, ktorá **je odkázaná** na pomoc inej osoby, **ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu**.

V zariadení opatrovateľskej služby sa:

- **poskytuje** pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva a
- **utvárajú podmienky na úschovu cenných vecí**.

- **Rehabilitačné stredisko**

V rehabilitačnom stredisku sa poskytuje sociálna služba **ľuďom, ktorí sú odkázaní na pomoc** inej osoby, **slabozrakým**, **nepočujúcim** a ľuďom, ktorí majú **ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť**.

V rehabilitačnom stredisku sa **poskytuje**:

- sociálna rehabilitácia,
- sociálne poradenstvo,
- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby,
- ubytovanie,
- stravovanie,
- pranie, upratovanie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva.

Ak sa sociálna služba v rehabilitačnom stredisku **poskytuje ambulantnou formou**, zariadenie **nie je povinné poskytovať** stravovanie, ubytovanie, pranie, žehlenie a údržbu bielizne a šatstva.

Ak sa **sociálna služba** v rehabilitačnom stredisku poskytuje **pobytovou formou**, je možné ju poskytovať **len na určitý čas**.

Sociálne poradenstvo sa v rehabilitačnom stredisku poskytuje **aj rodine alebo inej osobe**, **ktorá zabezpečuje pomoc** osobe odkázanej na pomoc **v domácom prostredí**, na účel spolupráce pri sociálnej rehabilitácii.

- **Domov sociálnych služieb**

V domove sociálnych služieb sa poskytuje sociálna služba **osobe, ktorá je odkázaná na pomoc** inej osoby a jej **stupeň odkázanosti je najmenej V**, **alebo** osobe, ktorá je **nevidiaca alebo prakticky nevidiaca** a jej **stupeň odkázanosti je najmenej III**.

V domove sociálnych služieb sa:

- **poskytuje** pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie a vreckové a vecné dary dieťaťu s nariadenou ústavnou starostlivosťou, ktorému sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba,
- zabezpečuje **pracovná terapia a záujmová činnosť** a
- utvárajú podmienky na **vzdelávanie** a **úschovu cenných vecí**.

Deťom sa v domove sociálnych služieb poskytuje **aj výchova**. Ak ide o domov sociálnych služieb pre plnoleté osoby, neutvárajú sa v ňom podmienky na vzdelávanie.

- **Špecializované zariadenie**

Špecializované zariadenie je určené **pre osoby, ktorých stupeň odkázanosti** na pomoc inej osoby **je najmenej V a majú zdravotné postihnutie**, a to najmä Parkinsonovu chorobu, Alzheimerovu chorobu, pervazívnu vývinovú poruchu, sklerózu multiplex, schizofréniu, demenciu rôzneho typu etiológie, hluchoslepotu alebo AIDS.

V špecializovanom zariadení sa:

- **poskytuje** pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva, osobné vybavenie, vreckové a vecné dary dieťaťu s nariadenou ústavnou starostlivosťou, ktorému sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba,
- zabezpečuje **pracovná terapia** a **záujmová činnosť** a
- utvárajú podmienky na **vzdelávanie** a **úschovu cenných vecí**.

Ak ide o špecializované zariadenie určené pre plnoleté osoby, podmienky na vzdelávanie sa neutvárajú.

- **Denný stacionár**

Denný stacionár je zariadenie, v ktorom sa poskytuje sociálna služba ľuďom, ktorí sú odkázaní na pomoc inej osoby a **na sociálnu službu v zariadení sú odkázaní len na určitý čas počas dňa**(zjednodušene by sa dalo povedať, že ide o škôlku pre dospelých).

V dennom stacionári sa:

- **poskytuje pomoc** pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, **sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia a stravovanie** a
- zabezpečuje **pracovná terapia** a **záujmová činnosť**.

Sociálne poradenstvo sa v dennom stacionári poskytuje **aj rodine alebo inej osobe**, **ktorá zabezpečuje pomoc osobe v domácom prostredí**, na účel spolupráce pri sociálnej rehabilitácii.

V ďalšom vydaní nadviažeme na opatrovateľskú službu.

Monika Czeilingerová

Hlas Regiónu Seniorské informačné centrum

Informačný mesačník o dianí v malackom regióne. Vydáva OZ Seniorské informačné centrum, Bernolákova 1/A, 901 01 Malacky, IČO: 42 269 415. Zaregistrované na MK SR pod číslom EV 4833/13. ISSN 1339-4371. Zodpovedná redaktorka: Tatiana Slobodová. Fotografie: Seniorské informačné centrum. Neprešlo jazykovou korektúrou. Grafické spracovanie: Knihtlač Gerthofer, Struhárova 2, 900 51 Zohor. Tlač: MERKANTIL, s.r.o., Ul. Jána Psotného, 911 05 Trenčín - Zlatovce. Zaslané rukopisy môžu byť redakčne upravené. Za obsah inzercie a reklamy redakcia nenesie zodpovednosť. Za obsah príspevkov zodpovedajú ich autori. Uzávierka aktuálneho čísla: 30. 1. 2014. Kontakty: mobil +421 918 999 180, e-mail: info@hlas regionu.sk

Zákon o pomoci v hmotnej núdzi zavádza spravodlivosť do sociálneho systému

Sociálny systém sa od januára 2014 zásadne zmenil. Zákon o pomoci v hmotnej núdzi prinesie efekt pre celé Slovensko a ovplyvní myslenie, životnú filozofiu a motiváciu poberateľov sociálnych dávok aktívne sa zapájať do prác a diania v obci. Zákon sa týka sa všetkých obyvateľov Slovenska, bez ohľadu na etnickú príslušnosť.

Základná filozofia zákona je pozitívna, pretože prácou chceme zmierniť chudobu a pasivitu a prepojiť sociálny systém s povinnou školskou dochádzkou. V zákone sa požaduje uplatňovanie princípu spravodlivosti a rovnosti - poberatelia dávok v hmotnej núdzi boli doposiaľ za priestupky nepostihnuteľní. Ani oni nemôžu od januára 2014 páchať priestupky beztrestne.

Zákon o pomoci v hmotnej núdzi prináša od 1. januára 2014 tieto základné zmeny:

- Základnú dávku v hmotnej núdzi v sume 61,60 eura štát od januára 2014 vyplácať len tým plnoletým sociálne odkázaným osobám, ktoré mesačne odpracujú v rámci malých obecných služieb alebo dobrovoľníckych prác 32 hodín. Ak sociálne odkázaný človek odmietne vykonávať ponúknuté pracovné aktivity v rozsahu 32 hodín mesačne, môže prísť aj o tú základnú vo valorizovanej sume 61,60 eura, hoci doteraz mal na ňu nárok bez akýchkoľvek ďalších podmienok.
- Príspevok na nezaopatrené dieťaťa vo výške 17,20 Eur nepatrí zákonnému zástupcovi, ak nedbá o riadne plnenie školskej dochádzky dieťaťa.
- Zavádza sa umožnenie výkonu rozhodnutia o uloženej pokute za vybrané priestupky prikázaním zrážok z vybraných sociálnych prídavkov páchateľov prostredníctvom novely zákona o priestupkoch. Ide najmä o priestupky proti verejnému poriadku, občianskemu spolunažívaniu a priestupky proti majetku. Ich páchateľmi sú vo veľkej miere osoby zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorých príjmom sú sociálne dávky. Cieľom je pôsobiť na túto skupinu páchateľov, tak aby sa zamedzilo nárastu počtu týchto priestupkov.

Medzi najčastejšie otázky, ktoré k týmto zásadným zmenám v sociálnom systéme dostávam patrí otázka týkajúca sa povinnosti odpracovať dávku v hmotnej núdzi a aký bude mať finančný dopad na rodinu, ak sa ani jeden z rodičov nezapojí do prác ponúkaných obcou alebo mimovládnou organizáciou. Ak ani jeden z rodičov nevyužije ponuku obce a nebude pracovať, rodina nedostane aktivačné príspevky ani základnú dávku v hmotnej núdzi na rodičov. Rodina však bude mať naďalej nárok na príspevok na bývanie a na dávky na deti.

Nový zákon sa týka všetkých obyvateľov Slovenska, bez ohľadu na etnickú príslušnosť

Tieto zmeny konečne v systéme po 22 rokov nastavujú základnú spravodlivosť a sú motivačným prvkom pre ľudí, ktorí sú dlhodobo závislí na poberaní dávok v hmotnej núdzi. Vytvárajú predpoklad na to, aby ľudia, ktorí sú zvyknutí pasívne prijímať pomoc od štátu, zmenili svoje myslenie a následne svoj život a život svojej rodiny k lepšiemu.

Peter Pollák
Splnomocnenec Vlády SR pre rómske komunity

Zdravotná poradňa

Na otázky, ktoré nám prišli do redakcie, odpovedala MUDr. Štefánia Moricová, čestná členka Seniorského informačného centra a primárka oddelenia dlhodobo chorých na bratislavských Kramároch.

• V období prudkých zmien počasia, akých sme teraz svedkom, nás seniorov, mnoho krát bolia staré zranenia či jazvy po operáciách. Dá sa týmto bolestiam nejako predchádzať alebo ich zmierniť či je to už osud starých ľudí? Prečo nás to vlastne bolí?
Andrej, Malacky

Ľudský organizmus je veľmi komplikovaný a komplexný a reaguje na zmeny okolia a to vedome či podvedome. Až tretina osôb citlivo reaguje na zmeny počasia – nazývame ich meteosenzitívni ľudia. Najcitlivejší na zmeny počasia sú ľudia trpiaci na chronické ochorenie v strednom alebo vyšom veku. Dva-tri dni pred príchodom zmeny počasia sa objavujú bolesti kĺbov, ozývajú sa staré jazvy. Okrem toho sa môžu objaviť aj zmeny nálady, podráždenosť, nespavosť, depresia alebo pocit náhlej únavy. Pri zmene počasia sa mnohí pacienti sťažujú na kolísavý vysoký tlak, búšenie srdca, cítia vnútornú triašku. Najviac problémov sa vyskytuje pri klesajúcom tlaku vzduchu, zvýšení teploty a zvýšení vlhkosti.

Prečo je to tak? Za niektoré zmeny, ktoré pripisujeme počasiu je však zodpovedný aj vegetatívny nervový systém, ktorý neovládame svojím vedomím. Tento vegetatívny systém pozostáva z dvoch nervových podsystémov – sympatiku a parasympatiku. Ich vzájomná rovnováha, resp. nerovnováha je zodpovedná za väčšinu prejavov meteosenzitivity, za naše pociťovanie bolesti, ale aj stav našej psychiky. Tie časti organizmu, ktoré sú postihnuté chorobou – napr. jazvy, opotrebované kĺby, preťažený nervový systém, reagujú na zmeny počasia – napr. na zmeny atmosférického tlaku, oveľa viac ako tie, ktoré nie sú postihnuté.

Ako účinne bojovať s prejavmi meteosenzitivity? Neexistuje univerzálne riešenie, ani univerzálna tabletka. Existuje len zvyšovanie celkovej odolnosti človeka – pravidelné cvičenie, častý pobyt na čerstvom vzduchu, turistika. Ďalej je to dostatok spánku, obmedzenie nadmerného pitia kávy, čierneho čaju, alkoholu, nefajčenie, ako aj optimizmus.

• Kedy má lekár nasadiť antibiotiká a kedy si musí telo poradiť aj bez nich? Počula som, že pri vírusových ochoreniach sú antibiotiká neúčinné.
Mária, Rohožník

Antibiotiká sú lieky ako každé iné, majú sa používať vtedy, ak je to potrebné. A tu je problém. Antibiotiká sa používajú oveľa viac a oveľa častejšie ako v skutočnosti treba. Antibiotiká sa v reálnej zdravotníckej praxi zneužívajú. Používajú sa vtedy, keď vôbec netreba, alebo sa používajú nerozumne a nezodpovedne. Predpisovanie a používanie antibiotík sa stalo v mnohých prípadoch alibizmom. Zo strany lekárov, ktorí si tak uľahčujú a zjednodušujú život, tak zo strany pacientov, ktorí namiesto riadneho liečenia dávajú prednosť skratkovitým riešeniam. Antibiotiká sa používajú výlučne na liečbu bakteriálnych infekcií. Antibiotiká nedokážu liečiť vírusové infekcie! Preto by žiadna nekomplikovaná chrípka nemala byť liečená antibiotikami. Prax je iná. Dramatické štatistické čísla o predpisovaní antibiotík hovoria sami za seba. Antibiotiká by sa mali podávať cielene podľa výsledku kultivácie a podľa citlivosti na konkrétne antibiotikum. Tento postup zaručuje cielenú a efektívnu liečbu. Poznáme veľa druhov baktérií. Escherichia coli, Streptococus pyogenes, Staphylococus aureus, Haemophilus influence... a mnoho iných. Poznáme veľa typov infekcií. Respiračné, kožné, močové, alebo tráviace. Z toho vyplýva pomerne zložitý rébus správnej liečby. A nakoniec, poznáme viacero skupín antibiotík. Peniciliny, makrolidy, cefalosporíny, chinolóny alebo tetracyklíny. Správna liečba závisí od správnej indikácie, citlivosti, ale i skúseností a erudície lekára. Medicína pozná i situácie, kedy treba antibiotiká použiť naslepo. V prípade akútnych stavov, v prípadoch časovej tiesne alebo pri závažnej epidemiologickej situácii. Antibiotiká účinkujú tak, že potláčajú rast baktérií, prípadne ich priamo likvidujú! Liečba musí byť dostatočne dlhá a pacient musí dostávať adekvátnu dávku antibiotika. Skrátenie, alebo prerušenie liečby, prípadne poddávkovanie pacienta má za následok terapeutické zlyhanie a riziko vzniku rezistencií. Lekár musí indikovať antibiotiká nielen cielene, ale i individuálne. Komplexný pohľad na ochorenie a pacienta je nevyhnutný. Voľba antibiotika musí brať ohľad na zdravotný stav pacienta, prítomnosť alergií, funkciu pečene a obličiek. Lekár informuje pacienta o potenciálnych nežiaducich účinkoch, informuje pacienta o spôsobe a časových intervaloch užívania antibiotík. Pacient prípadný vznik alergických, alebo iných nežiaducich účinkoch včas informuje lekára. Antibiotická liečba by mala byť súčasťou komplexnej liečby infekčného ochorenia. Komplexná liečba znamená i pokoj na lôžku, používanie ďalšej prepísanej liečby, prípadne iný druh ošetrenia.

sic

Život s neprispôsobivou komunitou

Obec Plavecký Štvrtok je neslávne známa svojou rómskou komunitou, ktorá denne strpčuje život ostatným obyvateľom. Čierne stavby, fyzické a slovné útoky, neplnenie povinností. Polená pod nohy starostovi hádžu aj mimovládne organizácie. Ako neprispôsobiví občania ovplyvňujú život v obci?

Keď som sa v polovici roka 2008 stal starostom obce, dal som si za cieľ vyriešiť problém rozmáhajúcej sa rómskej osady, na území ktorej pribudli v posledných rokoch desiatky stavieb, vybudovaných bez stavebného povolenia. Ide dohromady o približne stovku domov, z ktorých asi tretina leží v ohrozenom pásme v okolí plynovodov. Preto ani nie je možné už existujúce stavby legalizovať.

Zákonná povinnosť a všeobecné ohrozenie boli dôvodmi, na základe ktorých sme začali proces likvidácie čiernych stavieb. Dali sme vypracovať geometrický plán osady, v ktorom boli zakreslené jednotlivé stavby s novými parcelnými číslami. Bolo náročné vlastníkov identifikovať, keďže stavby nie sú zapísané v katastri a neexistujú k nim listy vlastníctva. Vyzvali sme jednotlivých stavebníkov, aby s nami spolupracovali a nahlásili, kto je vlastníkom a kto stavbu postavil. Skúmanie histórie stavieb nebolo jednoduché, pretože mnohí pôvodní majitelia domov už nežijú a v budovách sa vystriedalo niekoľko rodín. Navyše sa ukázalo, že títo občania nepreberajú poštu a ignorujú oficiálne výzvy.

Po zahájení boja s čiernymi stavbami sa mi začali ozývať rôzne mimovládne organizácie zo Slovenska i zo zahraničia, aby som zastavil násilné vysťahovanie, lebo porušujem ľudské práva osadníkov a chcem z nich urobiť bezdomovcov. To som rázne odmietol, pretože táto povinnosť mi ako starostovi obce vyplýva zo zákona. Za pravdu nám dala polícia aj krajský stavebný úrad. Momentálne máme rozpracovaných niekoľko individuálnych prípadov, v ktorých čakáme na rozhodnutie súdu či exekútora. Niektorí obyvatelia osady sa však napriek vedomiu o boji obce s existujúcimi stavbami pustili do budovania nových čiernych stavieb.

Neprispôsobivá rómska komunita do veľkej miery ovplyvňuje povesť obce

Problém s čiernymi stavbami zďaleka nie je jediný. Miestni Rómovia nevyhadzujú odpad do na to určených nádob, ale hromadia ho v okolí osady a odvážajú do neďalekého lesa. Na vývoz ich smetí sa skladá celá dedina. Donedávna neplatili ani za vodu, ktorú čerpali. Zo spoločnej prípojky vody si natiahli čierne prípojky priamo do svojich domov. V snahe vyriešiť situáciu sme v osade namontovali zariadenie, ktoré im vydá vodu až po nabití a priložení čipu. Prístroj už stihli dvakrát rozbiť. Zrušenie čiernych prípojok vnímali ako veľkú krivdu.

Základnú školu v obci už navštevujú iba Rómovia. Ich rovesníci sú nútení chodiť do iných škôl v rámci okresu. To má za následok, že školopovinná mládež z obce sa navzájom nepozná, krúžky aj voľný čas trávi každý so svojimi kamarátmi, zväčša mimo obce. Po základnej škole pokračujú deti na strednej a k obci nemajú žiadny vzťah. Vyučujúci v škole zažívajú vďaka obyvateľom osady neraz krušné chvíle. Žiaci často vymeškávajú, neučia sa, ničia zariadenie, napádajú ich. Mierne zlepšenie nastalo po zamestnaní štyroch rodičov priamo z osady, ktorí tam denne vykonávajú dozor. Ide o projekt financovaný ministerstvom školstva. Z dlhodobého hľadiska je to však neštandardné a drahé riešenie.

Neprispôsobivá rómska komunita do veľkej miery ovplyvňuje povesť obce. Život v dedine je pekný, obec upravená, no toho, kto tu ešte nebol, ľahko odradia negatívne správy v médiách. Klesajú ceny nehnuteľností, mladé rodiny neprichádzajú. Problémy pociťujeme najmä my na úrade a občania žijúci v blízkosti osady. Jej obyvatelia preskakujú ploty, rozbíjajú, čo sa dá, kradnú ovocie, zabŕdajú do okoloidúcich.

Podľa novely zákona o pomoci v hmotnej núdzi, ktorá je účinná od nového roka, musí každý poberateľ dávky odpracovať 32 hodín mesačne. Nezainteresovaný vníma zmenu kladne – nezamestnaní obyvatelia osady pomôžu s úpravou zelene, čistením verejných priestranstiev či likvidáciou odpadu. To je, samozrejme, pozitívne. Málokto však za tým vidí zvýšenú záťaž pre obec. Každé ráno zhromaždiť a zaevidovať 140 poberateľov, rozdeliť im prácu, poskytnúť náradie, dopraviť na miesto. Ak budú zbierať smeti, treba pristaviť kontajner, po skončení práce hľadať náradie po dedine... všetko sú to ďalšie náklady.

Správanie rómskej komunity negatívne ovplyvňuje život v obci. Riešenie problémov s neprispôsobivými občanmi denne zaberie množstvo času, ktorý by sa dal využiť efektívnejšie na zlepšovanie podmienok obyvateľov obce. Ozývajú sa rôzne radikálne hlasy, ponúkajúce ešte radikálnejšie riešenia, tadiaľ však cesta nevedie. Čo ale robiť, ak sa napätie stupňuje, bezmocnosť narastá a štát nie je ochotný podať pomocnú ruku?

Ing. Ivan Slezák
starosta obce Plavecký Štvrtok

Zasadnutie výboru základných organizácií Jednoty Dôchodcov Slovenska Malacky

Tím seniorského informačného centra nezaháľa a stále podniká nové a nové projekty. Nedávno, 21. januára, sme zorganizovali zasadnutie výboru základných organizácií Jednoty dôchodcov v Malackách.

Tím seniorského informačného centra nezaháľa a stále podniká nové a nové projekty. Nedávno, 21. Januára, sme zorganizovali zasadnutie výboru základných organizácií Jednoty dôchodcov v Malackách.

A účasť bola naozaj vysoká. Pri stole sme sa stretli s predstaviteľmi z 13-tich obcí malackého okresu. Našich seniorov sme nenechali odísť naprázdno. Každý predseda spolku dostal od Miroslava Bertoviča, riaditeľa SIC pre celé Slovensko viacero informačných prospektov. Najväčší záujem však vyvolala senior karta. A dostalo sa na každého. Prospekty aj senior karty boli totiž rozdelené podľa počtu seniorov v jednotlivých organizáciách. Najpočetnejší sú pritom dôchodcovia z obce Vysoká pri Morave.

Prezidentka SIC Tatiana Slobodová zúčastneným predstavila projekt Záhoráckej kuchárky, na ktorom budeme participovať so všetkými obyvateľmi Záhoria. Dúfame, že tento nápad bude mať veľkú odozvu a podarí sa nám spísať všetky dobroty vychýrenej Záhoráckej kuchyne.

Príjemnú diskusiu vyvolala aj zbierka šatstva a hračiek pre sociálne slabších občanov v obci Súdovce, v krupinskom okrese. O presných inštrukciách budeme ľudí ešte informovať aj prostredníctvom našej stránky, novín a Facebooku. Veľmi nás potešil záujem a ochota pomôcť spoluobčanom, ktorí sú v núdzi.

A nehovorili sme len my. Zo strany dôchodcov prišla požiadavka, ktorej veľmi radi vyhovieme. V spolupráci s Róbertom Peťkom totiž organizujeme prednášky o bezpečnosti na cestách. A rovnako aj o povinnosti nosenia reflexných prvkov na neoznačených cestách. O prednášky je veľký záujem a preto budeme v nich naďalej pokračovať. Dúfame, že sa nám podarí odštartovať aj projekt, ktorý by nám umožnil darovanie reflexných prvkov pre všetkých členov JDS v okrese Malacky. Teším sa na ďalšie stretnutie a na nové výzvy. ***SIC***

Pri stole sme sa stretli s predstaviteľmi z 13-tich obcí okresu Malacky

creating the future
EUROPEAN UNION European Regional Development Fund
Nadácia Volkswagen Slovakia

Projekt: „Policajt Róbert vám radí všetečne, slovensky, nemecky na cesty bezpečne“ v Materskej škole v Záhorskej Vsi.

Vedomosti tvoria budúcnosť. Krátka veta s hlbokou myšlienkou, ktorá je mottom Nadácie Volkswagen Slovakia. Nadácia Volkswagen Slovakia kladie dôraz na podporu vzdelávania a naša materská škola mala to šťastie, že z veľkého množstva žiadateľov sa rozhodli podporiť náš projekt: „Policajt Róbert vám radí všetečne, slovensky, nemecky na cesty bezpečne“ v rámci grantového programu Bezpečne na cestách. Cieľom grantového programu je zvýšiť povedomie o pravidlách cestnej premávky, podporiť záujem o dopravnú výchovu, zamerať sa na interaktívny spôsob výučby s aktívnym zapájaním detí do vzdelávacieho procesu. Využili sme možnosti projektu „Interkulturálne vzdelávanie detí, žiakov a pedagógov“ spolufinancovaného z prostriedkov Európskej únie v rámci programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko, ktorý na našej škole realizujeme druhý rok a kooperovali sme s programom Nadácie Volkswagen Slovakia Bezpečne na cestách.

Výsledkom je ročný projekt dopravnej výchovy v materskej škole rozpracovaný na 10 tém, ktorý sa bude s využitím interaktívnej tabule realizovať po slovensky a v rámci výučby nemčiny na našej MŠ i po nemecky. Združením prostriedkov oboch projektov s vlastnými zdrojmi sme materskú školu zabezpečili interaktívnou tabuľou a notebookom.

Žijeme v susedstve s Rakúskom a znalosť jazyka nášho suseda sa pre nás stáva samozrejmosťou. Vďaka Nadácii Volkswagen Slovakia sa toto naše úsilie obohatí aj o tak dôležitú oblasť ako je bezpečnosť detí v cestnej premávke. Interaktívnym spôsobom výučby a aktívnym zapájaním detí i rodičov do vzdelávacieho procesu chceme deti naučiť dodržiavať všetky pravidlá bezpečnosti na cestách.

Deti si vštepujú dôležité vedomosti prostredníctvom motivačnej postavičky policajta Róberta, ktorý deťom radí, ako sa správať na ceste, naviguje ich, zasahuje pri praktických činnostiach, preveruje znalosti z dopravnej výchovy v slovenskom i nemeckom jazyku.

Veríme, že týmto projektom prispejeme nielen k bezpečnosti na cestách, ale otvoríme deťom brány poznania v mnohých oblastiach.

Všetkým, ktorí nám pomohli dosiahnuť náš cieľ srdečne ďakujeme.

Jana Soboličová
riaditeľka MŠ Záhorská Ves

Duchovia a tajné chodby v Malackom kaštieli

O Malackom kaštieli (Pálffyovskom zámku) umiestnenom v krásnom prostredí zámockého parku sa hovorí veľa legiend. Čím by však mohol zaujať čitateľa a prinútiť ho isť sa pozrieť na túto kultúrno-historickú pamiatku?

Mohla by to byť legenda o zamurovanej mníške v kaštieli, ktorú jej predstavení zaživa zamurovali v priestoroch kaštieľa za smilstvo. Teraz vraj blúdi po kaštieli a jeho okolí a kto ju zbadá do roka zomrie.

Druhou možnosťou je sieť tajných chodieb, ktoré majú z Malackého kaštieľa smerovať ktovie kam. Potvrdiť pravosť tejto legendy sa už snažilo viacero nadšencov. Posledné väčšie prieskumné práce sa konali v roku 2007, ale bez konkrétneho výsledku, aj keď náznaky dobrodružstva sa črtajú v podobe neznámych trhlín. Možno čas a hlavne modernejšie technológie túto legendu objasnia.

Ale radšej siahnem po hmatateľnejších dôkazoch, pre ktoré by si nikto nemal nechať ujsť prehliadku Malackého kaštieľa. Tento náš kultúrno-historický skvost bol postavený v prvej polovici 17-teho storočia na podnet grófa Pavla IV Pálffyho. Ide o pôvodne barokové šľachtické sídlo, ktoré svojimi postupnými úpravami (až do 19-teho stor.) nestratilo na svojej zaujímavosti. Kaštieľ má dve nadzemné podlažia a rozsiahle podzemné priestory, ktoré boli v minulosti využívané ako konská jazdiareň. Na dvore sú umiestnené slnečné hodiny a (škoda, že len kópia) sochy bronzového jeleňa - erbové zviera rodu Pálffyovcov. O tom, čo sa stalo s originálom sa dá len polemizovať... V okolí kaštieľa sa taktiež nachádzajú skvosty ako fontána, imitácia lurdskej jaskyne z roku 1934 (kam sa vraj chodieva modliť zamurovaná mníška) a hlavne nemôžem opomenúť krásny zámocký park.

V súčasnej dobe si tieto a mnohé ďalšie zaujímavosti môžete pozrieť počas prehliadky kaštieľa. Okrem toho je možnosť navštíviť aj umelecké výstavy, ktoré poskytujú tejto Malackej hrdosti ďalšie pozitíva.

A čo na záver? Príďte sa presvedčiť osobne, určite budete spokojní a možno aj príjemne prekvapení. Nedá mi však nepridať ešte jednu radu: rýle a motyky na výkopové, či prieskumné práce si radšej nechajte doma. Určite by sa vaše bádateľské pokusy nestretli s pozitívnym ohlasom.

Váš Robo, *Hrdý Malačan*
http://www.malacky.sk/index.php?page=navstevnik&menuid=300

Viate piesky Studienky odkrývajú svoje tajomstvá

Spoznať pôvodný obraz osídlenia, poskladať ho z útržkovitých informácií a stôp, ktoré nám tu dávni obyvatelia pod vrstvami zeminy zanechali možno zaradiť medzi hlavné ciele archeológie. Porozumieť reči artefaktov a pochopiť zmýšľaniu a konaniu vtedajších ľudí však predstavuje dlhú a zložitú cestu, často plnú prekvapení. Možno povedať, že rovnako tomu bolo aj pri predstave osídlenia okolia obce Studienka.

Záhorská nížina, konkrétnejšie v jej centre ležiaci Bor, má medzi nížinami Slovenska osobitné prvky a kvality, a to vďaka eolitickému piesku, ktorý sa tu vo veľkom vyskytuje. Až donedávna sa predpokladalo, že takéto územie, ktoré tvoria jemnozrnné viate piesky, bolo počas rôznych období v minulosti na okraji záujmu bývateľstva, či už z hľadiska samotného usadenia sa, stavania príbytkov alebo pestovania plodín. Prieskumu katastra sa začalo venovať hlavne Slovenské národné múzeum v Bratislave, a to v posledných desaťročiach 20. storočia. V rokoch 1980-1984 sa severne od obce na polohe Ohrady – Mláky uskutočnil záchranný archeologický výskum, kde bolo objavené sídlisko z mladšej doby železnej, sídlisko Keltov. Pod vedením Dr. Leva Zachara sa podarilo počas viacerých sezón dokopy preskúmať až 3 ha plochy a lokalita vydala veľké množstvo cenných nálezov.

Kelti sú prvý historicky doložený národ, ktorý osídlil naše územie a počas obdobia svojej prítomnosti (450-0) nám tu po sebe zanechal nezmazateľné stopy. Tento ľud staval svoje obydlia spôsobom, že ich zakopával do zeme – tzv. polozemnice, čo v piesčitom teréne iste nebola jednoduchá záležitosť. Tieto skutočnosti nútia zamyslieť sa nad pravou príčinou usídlenia sa Keltov práve na takomto území, určite by sa pre založenie osady našli aj výhodnejšie polohy. Odpoveď na otázky spojené so vznikom sídliskovej štruktúry v okolí Studienky nám našťastie podal archeologický výskum. Vznik osady práve na tomto mieste nebol náhodný, Kelti s najväčšou pravdepodobnosťou kolonizovali piesky Boru pozdĺž jednotlivých depresií a ložísk bahennej rudy. Časť z tohto územia bola ešte v nedávnej minulosti súčasťou menšieho močiara a polohy tohto druhu vytvárajú vhodné podmienky pre formovanie železných útvarov. Materiál z nich sa dá využiť pri metalurgii, ktorá u Keltov zohrávala dôležitú úlohu. Je známe, že boli vynikajúci kováči a vyrábali kvalitné zbrane aj šperky. Množstvo železných aj bronzových výrobkov na nálezisku v Studienke len potvrdzuje dôležitosť kovu a tejto remeselnej činnosti. Vo vnútri polozemníc a v ich okolí sa našlo veľa zlomkov aj celých exemplárov kovových spôn, ktorými si obyvatelia spínali svoje odevy. Každý nález je pre archeológa nesmierne cenný, či už je to kamienok alebo črep z nádoby, kovové predmety ako napr. spony však predstavujú cenný zdroj v oblasti datovania, pretože rovnako ako dnes, aj v dávnych dobách sa móda v oblasti šperkov a súčastí odevu rýchlo menila, a tak sú zdrojom pre pomerne presné datovanie objektu alebo celého náleziska, kde sa našli. Sídlisko v Studienke na základe kovových nálezov môžeme zaradiť medzi roky 185-105, priamu výrobu kovových predmetov dokladá nález objektu, ktorý možno interpretovať ako kováčsku dielňu. Rovnaký materiál ako na tomto sídlisku sa našiel aj na neďalekom oppide v Plaveckom Podhradí – Pohanská, vzdialenom vzdušnou čiarou len 11 km (príspevok o oppide v novembrovom vydaní). Studienka pravdepodobne predstavovala jednu z osád, ktoré tvorili zázemie oppida a dodávali mu železné výrobky. Železná ruda sa ťažila aj v okolí Perneka, alebo v zamokrenom teréne pozdĺž Malých Karpát – všetko v tesnej blízkosti strediska na Pohanskej. Rovnakú polohu, kde sídlili Kelti, si v neskoršom období, vo včasnom stredoveku (7. - 8. storočie) vybrali na osídlenie aj Slovania, osadu si založili aj na blízkej polohe Ovesniská. Stredoveká dedina, ktorá bola okolo 13. storočia pri sútoku Rudavy a potoka Žliabok, pri usadlosti u Juríkov, pravdepodobne predchádzala vzniku terajšej obce Studienka.

Viac ako dve tisícročia ležali unikátne objavy pod nánosmi piesku čakajúc na svoje objavenie, chodilo sa nad nimi, oralo, až kým prišiel ich čas a my sme sa zase mali možnosť dozvedieť sa niečo nové, doplniť o pár dielikov skladačku a predstavu o živote našich predkov v tomto regióne.

Simona Slobodová

1. Zachar L.: Keltské sídlisko pri obci Studienka. In: Vlastivedný časopis 30/3, 1991, 113-115.
2. Zachar L. Keltské tajomstvo Studienky. In: Krásy Slovenska, 1982, roč. LIX, XII-6.
3. Farkaš Z. Medený sekeromlat zo Studienky. In: Zborník SNM CIV, 2010, Archeológia 20, 7-9.

Dnes už pri prechádzke chotárom Studienky možno vidieť len v diaľke sa týčiaci Plavecký hrad, ktorý priamo susedí s Pohanskou.

Seniorské informačné centrum radí:

Ako sa nestať obeťou nebankových subjektov!

V dnešnej dobe malých príjmov a veľkých životných výdavkov sa obyčajní občania, osobitne to platí o dôchodcoch, dostanú do situácie, kedy sú nútení vyriešiť nedostatok peňazí, prevzatím pôžičky, alebo úveru. A nájsť spoločnosť poskytujúcu pôžičky nie je naozaj problém. Na ľudí číhajú z televíznych reklám, plagátov a nejeden raz vám obchodný zástupca zazvoní aj pri dverách.

O úveroch a pôžičkách však platí staré zlaté „dvakrát meraj a raz rež". Ak si chcete zobrať pôžičku, tak predovšetkým nekonajte unáhlene a riadne si prečítajte úverovú zmluvu, alebo zmluvu o pôžičke. Ak si chcete zobrať tzv. rýchlu pôžičku, je **treba sa oboznámiť s obchodnými podmienkami poskytovateľa takejto pôžičky ešte predtým, než uskutočníte telefonát, či pošlete sms, ktorou si pôžičku objednáte.**

Overte si podmienky pôžičky v banke •

Predtým, ako si vezmete úver, či pôžičku, choďte sa presvedčiť do bežnej banky o tom, aké sú bežné úroky a iné podmienky banky za poskytnutie sumy, ktorú si chcete požičať inde ako v banke. Ak Vám niekto ponúka úver, ktorý sa výrazne líši od podmienok poskytovaných v banke, najmä ak je úrok oveľa vyšší, zmluvné pokuty, úroky z omeškania alebo podmienky splácania sú oveľa prísnejšie, radšej sa poobzerajte po inom možnom zdroji peňazí.

Požiadajte o pomoc skúsenejšiu osobu •

Ak nemáte s úvermi či pôžičkami skúsenosť, ste staršími občanmi, alebo ste pod momentálnym finančný tlakom či v inej núdzi, nekonajte sami. Vezmite si na pomoc buď svojho skúsenejšieho rodinného príslušníka, alebo iného známeho.

Najlepšie je ak máte možnosť vziať si so sebou právnika. V každom prípade sa postarajte, aby iná zodpovedná a nezaujatá osoba bola s vami tak pri podpisovaní zmluvy, ako aj pri preberaní peňazí.

Z dôvodu malej skúsenosti, peňažnej núdze a najmä dôverčivej nátury dôchodcov dochádza k prijatiu pôžičky za veľmi nevýhodných podmienok. Tie potom môžu mať katastrofálne dôsledky. Senior môže prísť napríklad aj o strechu nad hlavou a to aj pre malú pôžičku.

Zmluvu si poriadne a v pokoji prečítajte •

Ak Vám poskytovateľ pôžičky poskytuje úver na základe formulárovej zmluvy, ktorú vopred pripravil, riadne a v pokoji si ju preštudujte. Zmluvu dajte prečítať aj nejakej tretej zodpovednej osobe. Časť zmluvy, ktorá sa týka vás, nechajte vyplniť poskytovateľovi pôžičky alebo jeho právnikom.

Za žiadnu cenu sa nenechajte dostať pod tlak! Osoba, ktorá vám peniaze priniesla môže naliehať na rýchle podpísanie zmluvy. Neobvyklé nie je ani tvrdenie, že podpisujete len formality a papiere ani nemusíte čítať! Veľká obozretnosť je vždy na mieste!

Pozor na správny názov pôžičky •

Pokiaľ si beriete bezúčelovú pôžičku, presvedčte sa, že v texte zmluvy je uvedené slovo „spotrebiteľská pôžička" alebo „spotrebiteľský úver", alebo že zo zmluvy vyplýva, že sa skutočne jedná o spotrebiteľský úver, alebo pôžičku.

Ak si beriete bezúčelovú pôžičku, na bežné životné výdavky, nikdy nepodpisujte pôžičku, kde sa uvádza, že si peniaze požičiavate na „podnikateľské účely" a podobne. Pokiaľ vám niekto tvrdí, že je to iba formalita, klame vás.

Ak sa nejedná o spotrebiteľský úver, strácate totiž podstatnú časť právnej ochrany, ktorú Vám v maximálnom rozsahu garantuje súčasná legislatíva v oblasti spotrebiteľských úverov a ochrany spotrebiteľov. Preto, ak poskytovateľ úveru priamo v zmluve o úvere, či pôžičke výslovne, najlepšie v nadpise zmluvy neuvádza „Spotrebiteľský úver" alebo „Spotrebiteľská pôžička", je dôvod na zvýšenú ostražitosť.

Najdôveryhodnejšie sú banky •

Pokiaľ je to možné, berte si pôžičky od štandardných a klasických poskytovateľov, ktorými sú banky. **Postup bánk je prísne kontrolovaný Národnou Bankou Slovenska a banky taktiež spravidla rešpektujú dlhodobo zaužívané dobré mravy pri poskytovaní úverov a pôžičiek,** ktoré sú chránené a zákonom.

Medzi dobré mravy, ktoré sú chránené právom, tým, že ak sa podľa nich nepostupuje, môže byť zmluva napadnutá ako neplatná, patria v pôžičkách a úveroch najmä nasledovné zákazy:

- zákaz neprimerane vysokých úrokov,
- zákaz neprimerane vysokých úrokov z omeškania, zmluvných pokút a podobne,
- zákaz požadovať neprimerane vysokú zábezpeku – napr. záložné právo na dom, či inú nehnuteľnosť pre drobnú pôžičku,
- zákaz ponechať si zábezpeku (ktorou môže byť aj dom, byt, či iná nehnuteľnosť) ak dlžník nesplatí dlh, povinnosť vyplatiť rozdiel medzi dlhom a cenou zábezpeky dlžníkovi.

V dôsledku porušenia týchto nepísaných pravidiel pri poskytovaní pôžičiek a úverov môže byť zmluva napadnutá na súde a ak ste v dôsledku takéhoto konania prišli pre pôžičku o svoj domu či byt, môžete sa domáhať aj jeho vrátenia – teda určenia, že takýto dom alebo byt je stále Váš.

Neberte si pôžičku, kde sa píše:

- že veriteľ má právo použiť na vymoženie svojich dlhov svojpomoc, napr. že Vás môže bez súdneho príkazu „vypratať" z domu, bytu či inej nehnuteľnosti, ktorú ste poskytli na zábezpeku
- že v prípade sporu medzi dlžníkom a veriteľom bude rozhodovať „rozhodcovský súd".

Žiadajte, alebo hľadajte takého poskytovateľ pôžičiek alebo úverov, ktorý v zmluve výslovne uvádza, že **„v prípadných sporoch bude výlučne rozhodovať riadny súd Slovenskej republiky".**

U notára len overujete podpis •

Ak od Vás niekto pri poskytovaní pôžičky požaduje, aby ste podpísali u notára notársku zápisnicu, najmä **zápisnicu o uznaní dlhu, takzvanú exekučnú zápisnicu**, odporúčame vám, aby ste si takúto pôžičku radšej odmietli.

Ak už ste u notára, napr. z dôvodu overenia podpisu, uistite sa priamo u notára, že nepodpisujete žiadnu notársku exekučnú zápisnicu a že neuznávate žiaden dlh, ale len overujte svoj podpis. Nezabúdajte, že ľahko získaná pôžička neznamená, že sa bude aj ľahko splácať. Bohužiaľ tomu býva skôr naopak.

Vypýtajte si presný splátkový kalendár •

Každá pôžička či úver predstavuje zaťaženie Vášho každomesačného rozpočtu. Uistite sa preto pred jej prijatím, schopnosť ju pravidelne a v plnej výške splácať. Za týmto účelom je možné požiadať o výpočet výšky každomesačnej splátky vrátane úrokov.

Ak sa totiž „prerátate" a neskôr zistíte neschopnosť splácať pôžičku, okrem samotnej mesačnej splátky pribudnú k sume aj úroky z omeškania. Potom už prichádzajú na rad firmy, ktoré si pohľadávky voči vašej osobe uplatňujú. Neskôr prichádzajú náklady súdneho a exekučného konania. A nejedenkrát sa už stalo, že pre pôžičku prišli ľudia o domov.

Seniorské informačné centrum OZ v spolupráci s JUDr. Stanislavom Irsákom

Policajné správy

• Stupavčan vyrezal neoprávnene dva duby *(17.12.2013)* – Až dva roky trestu odňatia slobody hrozí 24-ročnému Zdenkovi S. zo Stupavy, ktorý v katastrálnom území obce Suchohrad neoprávnene vyrezal a odtiaľ odcudzil 2 duby. Tesne po krádeži muža s károu naloženou drevom zastavila hliadka polície na poľnej ceste vedúcej z lesného porastu smerom do obce Záhorská Ves. Z dosiaľ vykonaných úkonov je zrejmé, že muž neoprávnene vyrezal dva duby v celkovom objeme 0,30 m³ a krádežou dubovej drevenej hmoty zo zrezaných stromov spôsobil podľa poškodeného škodu vo výške približne 15 €. V tejto súvislosti poverený príslušník PZ obvinil 24-ročného Zdenka S. z prečinu krádeže. Stíha ho na slobode. Ide o muža, ktorý bol už v minulosti súdne trestaný za majetkovú trestnú činnosť.

• Za spílenie vyše 80 stromov mu hrozia dva roky väzenia *(23.12.2013)* – Až dva roky odňatia slobody hrozia v prípade preukázania viny 26-ročnému Miroslavovi z okresu Malacky, ktorého poverený príslušník PZ obvinil z prečinu krádeže. Podľa doterajšieho vyšetrovania obvinený muž v poobedňajších hodinách v období od 19.12.2013 do 21.12.2013 v katastrálnom území obce Závod neoprávnene vyrezal 78 stromov agátu a 5 stromov borovice v celkovom objeme viac ako 39 m³. Tieto mal následne narezané na menšie kusy z miesta odvážať na úžitkovom motorovom vozidle. Keď bol obvinený v ranných hodinách dňa 22.12.2013 pri nakladaní neoprávnene zrezaných stromov do vozidla spozorovaný zamestnancami poškodenej organizácie, pokúsil sa na motorovom vozidle z miesta utiecť. Mužom sa však podarilo obvineného zastaviť a následne odovzdať do rúk polície. Podľa vyjadrenia poškodeného vznikla neoprávneným výrezom a krádežou dreva škoda viac ako 2.400 €.

• Malačan si zasa sadol za volant aj keď pil *(30.12.2013)* – V cele policajného zaistenia skončil aj 22-ročný Martin z Malaciek, ktorého poverený príslušník PZ obvinil z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky a prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia. Muž totiž viedol vozidlo zn. Škoda Felícia na Pezinskej ulici v Malackách bez zapnutých stretávacích svetiel, pričom bol zastavený a kontrolovaný hliadkou Oddelenia železničnej polície PZ Bratislava. Policajti muža podrobili vykonaniu dychovej skúšky, ktorá mala pozitívny výsledok s hodnotou 0,58 mg/l alkoholu v dychu. Pri kontrole policajti zistili, že muž bol za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený a bol mu uložený trest zákazu činnosti riadenia motorových vozidiel. Za účelom vykonania potrebných procesných úkonov policajti muža eskortovali na príslušné policajné oddelenie.

• Na aute jazdil aj bez vodičáku *(08.01.2014)* – Z prečinu Marenia výkonu úradného rozhodnutia obvinil poverený príslušník Policajného zboru 46-ročného Petra H. z okresu Malacky. Obvinený bol dňa 7.1.2014 v čase krátko po 16.00 hodine kontrolovaný ako vodič osobného motorového

vozidla Subaru Legacy na Hviezdoslavovej ulici v Malackách hliadkou policajného zboru, nakoľko vzniklo podozrenie zo spáchania dopravného priestupku. Počas kontroly bolo následne hliadkou policajného zboru zistené, že menovaný má uložený rozhodnutím Okresného súdu uložený zákaz činnosti na vedenie motorových vozidiel na dobu 24 mesiacov, tzn. vykonával činnosť ktorou sa dopúšťal marenia výkonu úradného rozhodnutia. V prípade preukázania viny hrozí obvinenému trest odňatia slobody až na dva roky.

• **V Záhorskej Vsi horelo auto (08.01.2014)** – Policajti vyšetrujú okolnosti požiaru motorového vozidla zn. Peugeot Bipper, ku ktorému prišlo 8. januára tohto roku v čase približne o pol jednej ráno na Povodňovej ulici v obci Záhorská Ves. Po prijatí oznámenia o požiari sa na miesto ihneď dostavila hliadka PZ a hodnovernosť oznámenia potvrdila. Požiar hasiči lokalizovali, policajti miesto zabezpečili a vykonali potrebné neodkladné a neopakovateľné úkony. Privolaný zisťovateľ príčin požiarov sa na mieste vyjadril, že požiar vznikol pravdepodobne úmyselným podpálením vozidla. V dôsledku požiaru prišlo k zhoreniu prednej motorovej časti vozidla, predných pneumatík, k obhoreniu čelného skla a zadymeniu interiéru. K zraneniu osôb pri požiari neprišlo. Škoda, ktorú požiar na vozidle spôsobil, bola dosiaľ vyčíslená na cca. 5.000,-€. Poverený príslušník PZ v tomto prípade začal trestné stíhanie vo veci prečinu poškodzovania cudzej veci. Okolnosti, za akých vozidlo začalo horieť, sú v súčasnosti predmetom vyšetrovania.

• **Muža v Malých Levároch zabilo asi zlyhanie srdca (13.1.2014)** – V súvislosti s prípadom úmrtia 54-ročného muža v obci Malé Leváre začal vyšetrovateľ PZ vykonaním neodkladných a neopakovateľných úkonov na mieste trestné stíhanie vo veci zločinu zabitia. Na základe predbežných výsledkov z pitvy je cudzie zavinenie predbežne vylúčené, pravdepodobnou príčinou smrti muža bolo srdcové zlyhanie. Presné príčiny a okolnosti jeho smrti sú v súčasnosti predmetom vyšetrovania. Polícia v intenzívnom vyšetrovaní prípadu naďalej pokračuje.

• **Vražda babičky vo Vysokej pri Morave *(14.1.2014)*** – Policajti KR PZ v Bratislave vyšetrujú okolnosti smrti 82-ročnej ženy, ktorú mal podľa doterajších zistení polície v jednom z rodinných domov na Hlavnej ulici v obci Vysoká pri Morave násilne usmrtiť doposiaľ neznámy páchateľ. Predbežnou príčinou smrti boli podľa vyjadrenia obhliadajúceho lekára mozgovo lebečné poranenia, ktorým žena na mieste podľahla. Pre zistenie presnej príčiny smrti ženy bola nariadená súdna pitva. Policajti po neznámom páchateľovi intenzívne pátrajú a v súvislosti so smrťou ženy začal vyšetrovateľ PZ trestné stíhanie vo veci obzvlášť závažného zločinu vraždy. Vo vyšetrovaní tohto prípadu naďalej intenzívne pokračujeme.

• **Dvaja mladíci čelia obvineniu z drogovej činnosti *(16.1.2014)*** – Za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi formou spolupáchateľstva vzniesol obvinenie vyšetrovateľ Policajného zboru 27-ročnému Miroslavovi N. a 26-ročnému Patrikovi B. z okresu Malacky. Podľa doterajších informácií obvinený 27-ročný Miroslav v presne nezistenom čase od februára 2013 do decembra 2013 predával na rôznych miestach v okrese Malacky spolu s 26-ročným Patrikom metamfetamín. Dňa 14.1.2014 bol príslušníkmi Policajného zboru zadržaný a obmedzený na osobnej slobode 27-ročný Miroslav v priestoroch jednej z ubytovní v obci Gajary. V čase zadržania prechovával u seba zatavenú injekčnú striekačku s obsahom metamfetamínu, ako aj sušený rastlinný materiál vykazujúci znaky typické pre rastliny rodu Cannabis v doposiaľ presne nezistenom množstve. Obvinení boli dňa 15.1.2014 po vykonaní potrebných procesných úkonov umiestnení do cely policajného zaistenia. Vyšetrovateľ policajného zboru spracoval podnet k návrhu na vzatie obvinených do väzby. V prípade preukázania viny hrozí obvineným trest odňatia slobody vo výške tri až desať rokov.

• **Útok v Stupave na Bratislavčana *(19.1.2014)*** – Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Malackách začal vyšetrovať okolnosti, za akých dnes popoludní došlo k reznému poraneniu 32-Bratislavčana na Hlavnej ulici v Stupave. Oznámenie o čine sme prijali dnes krátko pred 13.00hod od pracovníkov RZP. Ihneď sme ho preverili a na základe popisu v blízkosti miesta činu vypátrali a na osobnej slobode obmedzili 2 podozrivých mužov. Podozrivými sú v súčasnosti 28-ročný muž bez trvalého bydliska spolu s 20-ročným Stupavčanom, s ktorými policajti v súčasnosti vykonávajú potrebné procesné úkony. S rezným poranením pravej ruky bol poškodený 32-ročný Bratislavčan prevezený pracovníkmi RZP do jednej z bratislavských nemocníc. Ďalšie okolnosti sú predmetom vyšetrovania.

• **Hrozí im dvojročný trest za vyrezanie borovice *(27.1.2014)*** – Trest odňatia slobody v trvaní až na dva roky hrozí v prípade preukázania viny 53-ročnému Kolomanovi a 29-ročnému Kolomanovi z okresu Malacky, ktorí včera v katastrálnom území obce Plavecký Štvrtok neoprávnene vyrezali a odcudzili 1 ks borovice. Tesne po krádeži ich v obci Plavecký Štvrtok za železničnou stanicou s vozidlom zn. Ford Escort naloženým drevom zastavila hliadka PZ. Z doterajšieho vykonaného skráteného vyšetrovania je zrejmé, že obvinení muži po vzájomnej dohode vyrezali 1 ks borovice v objeme 1,04 m^3 a krádežou borovicovej vlákniny spôsobili podľa predbežného odhadu poškodenej spoločnosti škodu vo výške 40 €. Poverený príslušník PZ oboch mužov na podklade dôkaznej situácie obvinil z prečinu krádeže spolupáchateľstvom. Po vykonaní potrebných procesných úkonov boli obaja muži prepustení na slobodu. Obvinenie z prečinu krádeže neminulo ani 19-ročného Jozefa z okresu Malacky, ktorý včera v katastrálnom území obce Kuchyňa, v lokalite zv. Pásoviská, bez povolenia narezal ručnou pílou na menšie kusy kmeň vyvráteného stromu borovice. Pri odvoze dreva naloženého na ručnej káre ho na miestnej komunikácii v obci Kuchyňa zastavila hliadka PZ. Podľa predbežného vyjadrenie poškodeného vznikla krádežou borovicovej vlákniny v objeme 0,30 m^3 škoda vo výške 8,28 €. Obvinený muž bol umiestnený v cele policajného zaistenia. Vec realizujeme v tzv. „super rýchlom konaní".

KRPZ Bratislava, sic

RADÍME SENIOROM

Ako sa nestať obeťou podvodníkov a zlodejov

Vážení seniori,
prinášame vám niekoľko dôležitých rád, ako sa nestať obeťami podvodníkov a zlodejov, ktorí si vás vytypovali ako svoje obete a následne vás telefonicky kontaktujú ako vaši príbuzní, alebo vás oslovujú priamo na ulici a pod vopred pripravenými zámienkami s rôznymi emotívnymi príbehmi, alebo poskytovaním služieb sa snažia vylákať od vás peniaze alebo vás okradnúť o celoživotné úspory priamo vo vašom obydlí.

Seniori, nevpúšťajte cudzie osoby do svojich príbytkov.

Nekontaktujte sa s cudzími osobami osamote.

Vždy majte na viditeľnom mieste dôležité kontakty.

1. pri oslovení telefónom, že volá váš vnuk alebo iný príbuzný

Najskôr si overte, či naozaj volá váš príbuzný, ktorý vás v telefóne žiada o požičanie peňazí na kúpu auta, darčeka alebo iné účely. Zavolajte svojmu príbuznému. Nedávajte peniaze do rúk osobe, ktorú nepoznáte, aj keď tvrdí, že ju za vami posiela váš príbuzný.

2. pri oslovení na ulici neznámymi osobami, že potrebujú ukázať cestu do nemocnice

Neverte osobám, ktoré nepoznáte. Nenasadajte s nimi do ich vozidla. Nepožičiavajte im peniaze. Nesúhlaste s možnosťou výberu peňazí zo svojho osobného účtu. Nechoďte s nimi do svojich príbytkov. Neverte im, že potrebujú požičať peniaze na operáciu príbuzného, aj keď pôsobia dôveryhodne.

3. pri ponúkaní tovaru na predaj priamo vo vašich príbytkoch

Nevpúšťajte neznáme osoby do svojich príbytkov. Dôsledne zvažujte ponuku na výhodnú kúpu tovaru. Pokiaľ môžete, vždy sa poraďte so svojimi príbuznými. Nevyberajte peniaze pred cudzími osobami.

4. pri poskytovaní služby pracovníkmi plynární, elektrární, vodární alebo iných inštitúcií.

Preverte si, či ide o skutočných zamestnancov spoločností , ktorí prišli vykonať odpis spotreby vody, elektriny alebo plynu. Zavolajte ich zamestnávateľovi. Neverte osobám, ktoré tvrdia, že vám prišli vyplatiť preplatok, či inkasovať nedoplatok za poskytnuté služby. Preplatky a nedoplatky sa nevyplácajú v hotovosti prostredníctvom zamestnancov spoločností, či iných osôb.

5. pri vyplatení výhry, zvýšenia dôchodkov, pomoci s nákupmi, či poskytnutia finančnej alebo inej pomoci.

Odmietnite záujem o zvýšenie dôchodku. Neprejavujte záujem o vyplatenie výhry. Dôsledne zvažujte každú pomoc, či službu, ktorú vám ponúkajú neznáme osoby priamo vo vašom obydlí.

V PRÍPADE POCHYBNOSTÍ, IHNEĎ KONTAKTUJE POLÍCIU NA TELEFÓNNOM ČÍSLE 158.

Seniori, všimnite si:
Oslovujú vás neznáme osoby na verejnosti, vo vašich príbytkoch alebo po telefóne ako vaši príbuzní, aby ste im požičali peniaze?

„Dôveruj, ale preveruj!"

Neodovzdávajte a nepožičiavajte peniaze osobám, ktoré nepoznáte.

Skôr ako niekomu zveríte svoje celoživotné úspory, poraďte sa so svojimi príbuznými alebo na bezplatnej senior linke 0800 172 500.

Nevyberajte pre cudzie osoby peniaze z bankomatu alebo zo svojich osobných účtov.

Jozef Halcin

Vypracoval: *odbor prevencie kriminality Kancelárie ministra vnútra SR v spolupráci s odborom ekonomickej kriminality úradu kriminálnej polície Prezídia Policajného zboru*

Rady seniorom • Prevencia kriminality • Ministerstvo vnútra SR • www.minv.sk

Študovať sa dá aj na dôchodku

O univerzitách tretieho veku som počula prvý raz, keď som mala možnosť podieľať sa na príprave aktivít v rámci Medzinárodného roka starších ľudí 1999 na Slovensku. Myšlienka štúdia v seniorskom veku ma veľmi zaujala. A už som mala zvolené aj študijné odbory: národopis, záhradná architektúra a hrnčiarstvo. Zatiaľ ich ešte neštudujem. Nielen preto, lebo nemám dôchodkový vek, ale aj preto, lebo život a osud ma s univerzitou tretieho veku spojili trochu ináč.

V európskych krajinách majú univerzity tretieho veku štyridsaťročnú tradíciu. Prvá bola založená v roku 1973 na vysokej škole vo francúzskom meste Toulouse. Jej zámerom bolo umožniť štúdium ľuďom, ktorí z rôznych príčin v produktívnom veku nemohli študovať, alebo tým, ktorí sa chceli po odchode do dôchodku aj ďalej vzdelávať vo svojom či v úplne inom odbore. Záujem bol veľký: už v roku 1980 pôsobilo v Európe vyše sto univerzít tretieho veku, predovšetkým vo Francúzsku, Belgicku, Španielsku a Poľsku. V roku 1975 vznikla medzinárodná Asociácia univerzít tretieho veku, ktorej členom je aj Slovenská republika.

Vzdelávanie na univerzitách tretieho veku je rôznorodé. Líši sa názvom, systémom i dĺžkou študijných programov. Na niektorých univerzitách sa napríklad seniori zapisujú len na jeden semester – na jarný alebo jesenný kurz. Niekde sú bežnými letné kurzy, inde zasa navštevujú pedagógovia dôchodcov, či samotní seniori si pripravujú prednášky pre svojich priateľov a ľudí v okolí.

Na Slovensku fungujeme viac ako desať rokov

Prvá univerzita tretieho veku na Slovensku vznikla v roku 1990 na Univerzite Komenského v Bratislave a získala si veľmi dobré meno. Má najviac študentov i najviac absolventov. Možno na nej študovať takmer tridsať odborov, napríklad archeológiu, astronómiu, psychológiu, dejiny výtvarného umenia, životné prostredie, dejiny a pamiatky Bratislavy, služby a cestovný ruch, latinčinu a dejiny Ríma, žurnalistiku, dejiny náboženstiev, právo, jogu, divadlo a hudbu v premenách času, filozofiu, dejiny Slovenska, katolícku teológiu, ekonomiku a ďalšie. O niektoré študijné odbory je taký veľký záujem, že neraz sa na prijatie čaká dva alebo tri roky.

Na školu bez prijímačiek

Štúdium na slovenských univerzitách tretieho veku patrí k žiadaným formám celoživotného vzdelávania a je záujmové. To znamená, že ľudia sa už neučia pre profesionálnu kariéru, ale skôr pre svoju záľubu. Učenie sa je cestou ako si zlepšiť kvalitu života v zmysle účasti na živote spoločnosti, ale je aj vhodnou prípravou na meniace sa životné štýly vo vyššom veku. Štúdium je trojročné. Podmienky prijatia si stanovuje každá škola sama. Je to predovšetkým dosiahnutie určitého veku (od 40 do 50 rokov) a ukončené úplné stredoškolské vzdelanie – môže byť aj vyššie. Na štúdium sa hlásia predovšetkým starobní a invalidní dôchodcovia, pracujúci dôchodcovia, nezamestnaní ľudia v preddôchodkovom veku, ale výnimkou nie sú ani pracujúci ľudia v produktívnom veku. Prijímacie pohovory na univerzitu tretieho veku sa nerobia. Prijíma sa na základe poradia, splnených podmienok a zaplatenia zápisného. Štúdium sa začína imatrikuláciou a končí sa promóciami so slávnostným odovzdávaním osvedčení o absolvovaní štúdia. Prednášky sú rozdelené do blokov, obvykle po štyri vyučovacie hodiny dva razy v mesiaci. Prvý rok štúdia býva všeobecný, od druhého ročníka sa štúdium zvykne špecializovať. Na viacerých vysokých školách fungujú kluby absolventov univerzity tretieho veku, ktoré umožňujú absolventom stretávanie a spoločné aktivity aj po skončení štúdia. Momentálne navštevuje univerzity tretieho veku na Slovensku vyše 5 000 poslucháčov.

O štúdiu na univerzite tretieho veku vás budeme informovať v ďalšom čísle.

Oľga Škorecová
koordinátorka projektu Univerzity tretieho veku Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave

Aj študenti Univerzity tretieho veku sa zúčastnili oficiálnych imatrikulácií

PREDSTAVUJEME VÁM!

Spolok protifašistických bojovníkov v Stupave

Základná organizácia Slovenského zväzu Protifašistických bojovníkov v Stupave existuje od roku 2005. Celkom združuje 56 členov. V našom spolku pôsobia potomkovia rodičov, ktorí zahynuli počas druhej svetovej vojny, padli v boji za slobodu. Činnosť nášho spolku je bohatá a spolupracujeme s ďalšími združenia a spolkami. Pravidelne sa zúčastňujeme na výročiach pri kladení vencov v Stupave, ktoré organizujeme spoločne s Mestským úradom pri príležitosti oslobodenia Stupavy a počas osláv SNP. Pri týchto pamätných príležitostiach máva krátky prejav aj náš predseda Ing. Ján Holič.

Sté výročie narodenia kapitána Nálepku

Minulý rok sme pri príležitosti 100. narodenia kapitána Jána Nálepku v Stupave zorganizovali súťaž pre našich žiakov. Súťažilo päť družstiev. Prvá časť bola pod názvom „Životná etapa kpt. Jána Nálepku“ a druhá časť „Filmová a rozhlasová tvorba o jeho živote“. Žiaci boli na túto súťaž dobre pripravení, začo boli odmenení vecnými cenami. Pri tejto príležitosti sme sa s pani Holičovou a spolu s MÚ zúčastnili aj pri kladení vencov kapitána Jána Nálepku s delegáciou z Ukrajiny, kde Nálepka položil svoj život pri oslobodení mestečka Ovruč.

Spolupracujeme aj s ostatnými zložkami pôsobiacimi v Stupave (ČK 1, ČK 2, záhradkári, klub POHODA, KSS). Pre nich sme zasa zorganizovali súťaž o Stupave: Poznáš svoje mesto, významné osobnosti Stupavy, zaujímavosti nášho mesta.

Každý rok organizujeme zájazd pre našich členov, tento rok to bola trasa Piešťany-vojenské múzeum, Smolenice a Bradlo, kde je pochovaný M. R. Štefánik. Tomuto slovenskému velikánovi naša organizácia položila kyticu vďaky. Týmto náš zájazd naplnil jeden bod z nášho plánu na rok.

Antónia Turanská

Staňte sa naším prispievateľom

Chystá sa vo vašom okolí nejaké zaujímavé podujatie? Zaujalo vás v poslednej dobe niečo a chcete o tom zistiť viac? Trápi vás krivda a neviete, na koho sa obrátiť? Tak neváhajte a pošlite nám váš námet či príspevok! Staňte sa spolutvorcom novín, ktoré majú dosah na celý okres Malacky! Podnety zasielajte na **info@hlasregionu.sk**, alebo zavolajte či napíšte SMS na telefónne číslo **+421 918 999 180.**

Členovia spolku protifašistických bojovnikov v Stupave

Stupava – mesto kapusty a hádzanej?

Stupava je na celom Slovensku známa pesničkou o stupavskej krčme a svojou povestnou kapustou. Zdá sa, že v poslednom čase získava ďalší prívlastok – mesto hádzanej. Zdá sa vám to trochu prehnané? Posúďte sami, čo sa v poslednom období podarilo stupavským hádzanárom dosiahnuť.

Stupavská hádzaná má za sebou slávnu minulosť - hádzanársky oddiel v Stupave vznikol už v roku 1947. V povojnovom období sa stupavská hádzaná intenzívne rozvíjala a vrchol dosiahla na prelome osemdesiatych a deväťdesiatych rokov, keď boli Stupavčania dvakrát účastníkmi celoštátnej československej ligy a následne prvej slovenskej ligy. V deväťdesiatych rokoch ale nastal útlm hádzanej v našom meste. Mnohí si mysleli, že sa stupavská hádzaná stáva definitívnou minulosťou.

Neľahké začiatky

Pred šiestimi rokmi sa skupina nadšencov okolo Ruda Draškoviča a Romana Vigha podujala na neľahkú úlohu – zapáliť pre hádzanú ďalšiu generáciu stupavských detí. Nemali to vôbec ľahké – v Stupave sa vtedy hral skôr futbal alebo floorball a hádzaná bola v ústraní. Vďaka obrovskému úsiliu, zápalu a množstvu energie sa po rokoch náročnej práce zdá, že toto snaženie prináša reálne výsledky a Stupava znova žije hádzanou. Veď posúďte sami.

Stupavská hádzaná sa stáva fenoménom – za všetky družstvá tohto mestečka hráva viac než 200 hráčov a hráčok všetkých vekových kategórií – od „minihádzanárov" - prváčikov či druháčikov až po veteránov a veteránky, ktorí si stále s veľkou chuťou hádzanú zahrajú. Stupavské tímy si pritom počínajú veľmi dobre – a to nielen vo svojich krajských súťažiach – nasledujúce príklady to môžu potvrdiť.

Naše úspechy

Staršie žiačky Stupavy sa v minulej sezóne prebojovali až na Majstrovstvá Slovenska, ktoré Stupava dokonca organizovala. Po skvelých výkonoch, keď dievčatá vyhrali tri zápasy zo štyroch, postúpili až do semifinále a nakoniec skončili na skvelom štvrtom mieste na Slovensku. Aj vďaka tomu hrajú tento rok celoštátnu ligu mladších dorasteniek, kde hrajú krásne zápasy s rovesníčkami z celého Slovenska.

Družstvo mladších žiakov sa tiež pravidelne umiestňuje na prvých priečkach krajskej ligy. Aj títo chlapci sa už dokázali prebojovať medzi osem najlepších slovenských tímov a zabojovať na Majstrovstvách Slovenska vo svojej kategórii. Po sérii mimoriadne ťažkých zápasov, z ktorých dva dokázali vyhrať, skončili na siedmom mieste. V tejto sezóne sú, teraz už ako starší žiaci, po jesennej časti opäť druhí v kraji.

Výkonnostne veľmi rastú aj ďalšie tímy – napríklad mladšie žiačky začali zdolávať elitných súperov ako ŠKP Bratislava či Rohožník.

Pyšní rodičia

Mimoriadne dôležitá je pre hádzanú široká členská základňa. Preto všetkých veľmi príjemne prekvapilo, že sa náboru zúčastňuje aj **70 - 80 detí**, prevažne vo veku minihádzanárskej **prípravky** a väčšina z nich ostáva aj dlhodobo trénovať. Deťom sa venujú skúsení tréneri, ktorí v nich dokážu zapáliť hádzanársku „iskru" a nasmerovať ich tak na cestu pravidelného športovania, ktorá je pre deti mimoriadne dôležitá. Pre rodičov je potom „čerešničkou na torte" keď vidia, že ich deti dokážu vyhrávať aj na veľkých, často

Stupavská hádzaná sa pomaly stáva fenoménom

medzinárodných „minihádzanárskych" turnajoch.

Nadšenie z práce s deťmi akoby polialo živou vodou aj družstvo mužov, ktoré účinkuje v prvej lige – druhej najvyššej slovenskej hádzanárskej súťaži. Darí sa mu, poráža aj družstvá zvučných mien má už v lige svoju pozíciu. V minulej sezóne sa dokonca podarilo postaviť aj B-tím, úspešne účinkujúci v druhej lige. Mnohí z hráčov popritom účinkujú aj v tíme plážovej hádzanej „Stupavské Langoše", ktorú hrajú na európskej úrovni.

Vek nie je prekážkou

K tomu všetkému treba ešte pripočítať tímy **veteránov** a **veteránok**, ktoré úspešne reprezentujú Stupavu na množstve kvalitných turnajov. Bývalí hádzanári, ale aj hráči, hráčky ktorí hádzanú začali hrať až v dospelosti našli chuť sa tomuto krásnemu športu venovať a robia to s obrovským zápalom, ktorý im môžu závidieť aj mnohí mladší športovci.

Ako je to všetko možné? Čím to je, že sa stupavská hádzaná prebudila skoro ako Šípková Ruženka? Je za tým ukryté obrovské množstvo mravčej práce veľkého počtu ľudí – trénerov, organizačných pracovníkov, mnohých dobrovoľníkov. Mimoriadne dôležité je to, že sa v Stupave podarilo vytvoriť čosi neuchopiteľné – **atmosféru**, ktorou hádzanárska komunita žije. Je otvorená novým ľuďom akéhokoľvek veku – novým hráčom, dobrovoľníkom z radov rodičov aj priaznivcov, fanúšikom. Akcie ako hádzanársky ples, brigády na hádzanárskom ihrisku, Hádzanársky špekáčik či Slávnostné vyhodnotenie sezóny vedia všetkých pekne stmeliť a naliať energiu do ďalšieho obdobia.

Ďeťom sa venujú skúsení tréneri, ktorí v nich dokážu zapáliť hádzanársku iskru

Perfektný fanklub

Samotnou kapitolou sú stupavskí fanúšikovia. Fanklub začínal ako pár rodičov, ktorí chodili na zápasy svojich detí – v priebehu rokov sa ale rozšíril o mnohých ďalších, ktorí prídu radi všetky stupavské tímy podporiť. Oblečení v zelenej klubovej farbe, s trúbkami a bubnami vytvárajú atmosféru, ktorú Stupave závidia aj mnohé extraligové kluby. Pojem „domáce prostredie" tu získava nový rozmer – vo svojej hale sa cítia naozaj ako doma.

Dôležité pritom je, že hoci je veľká časť práce robená na dobrovoľníckom základe, stupavský tím má **skúsených kvalifikovaných trénerov** pre všetky vekové kategórie a HC Tatran Stupava je klubom s **profesionálnym prístupom**. Mimochodom, ktoré mesto veľkosti Stupavy sa môže pochváliť, že má **dve haly**, v ktorých sa hráva hádzaná? Vo výnimočnej symbióze pracuje klub HC Tatran Stupava, mesto Stupava, Základná škola či miestne firmy, ktoré sú ochotné tento krásny šport podporiť. V klube vládne skvelá atmosféra, vďaka ktorej sú všetci okolo ochotní pomáhať a podieľať sa na jeho raste.

Ešte stále sa vám zdá prehnané tvrdenie z úvodu, že by mohla Stupavu popri kapuste preslávať aj hádzaná? Pokiaľ sa podarí udržať nadšenie a elán, v spojení s profesionálnym prístupom to môže stupavskú hádzanú vyniesť veľmi vysoko. Držme všetci palce, aby sa tento sen splnil.

Všetky stupavské tímy spolupracujú so skúsenými a kvalifikovanými trénermi

Poskytuje vám záručný list skutočne nejakú záruku?

V predchádzajúcich dvoch článkoch sme sa na tomto mieste v súvislosti s plechovými strešnými krytinami zaoberali ich konštrukciou a kvalitou materiálu. Upozornili sme na riziká, ktoré ovplyvňujú predovšetkým životnosť takejto strechy. Prvotným argumentom pre rozhodnutie pre ľahkú plechovú krytinu je takmer vždy cena, len v niektorých prípadoch pri rekonštrukciách je to obava z nosnosti pôvodného krovu, na ktorom bol napríklad azbestocementová krytina. Jasne sme dokázali, že táto nízka cena zodpovedá kvalite a obava sa premieta aj do záručných podmienok, za ktorých zákazník tieto výrobky kupuje.

Priamo v Malackách pôsobia traja predajcovia plechových krytín, ktorí predávajú strechy od troch rôznych výrobcov. Už dávno pri rozširovaní ponuky KrytStavu o tento sortiment, sme si urobili dokonalý prieskum, aby sme svojim zákazníkom ponúkli kvalitu, za ktorou dokážeme stáť. Práve preto naša spoločnosť predáva štvrtého výrobcu. V súvislosti s ich cenovou politikou sme sa pozreli bližšie na to, čo je za ich nízkymi cenami. Pochybnej kvalite týchto produktov sme sa venovali minulý týždeň, teraz sa zameriame na záruky, ktoré poskytujú. Porovnali sme záručné listy troch konkurentov a dovolíme si priamo z nich citovať. Podľa toho pri najlacnejších plechových strechách

ušetríte len za to, čo vám výrobca nedá.

Zo záručného listu výrobcu MASLEN citujeme: „Záruka podľa tohto záručného listu sa nevzťahuje na krytiny (Topdach, Unidach, Škridplech klasik a Gapa Klasik), kde sa zodpovednosť za vady v obchodno-záväzkových vzťahoch riadi Občianskym a Obchodným zákonníkom." To znamená že na všetky krytiny Maslen za akciové lacné ceny máte záruku len zo zákona povinné 2 roky.

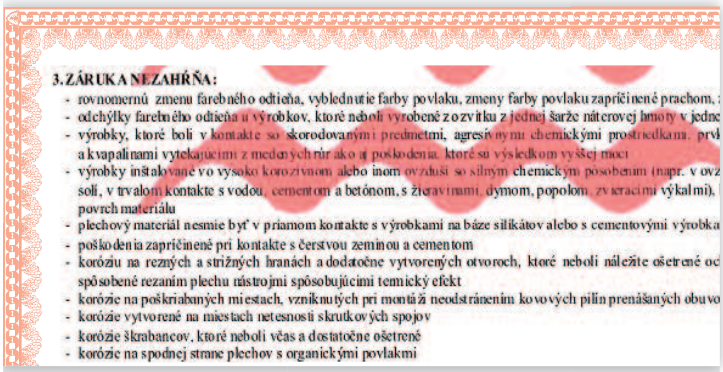

3. ZÁRUKA NEZAHŔŇA:
- rovnomernú zmenu farebného odtieňa, vyblednutie farby povlaku, zmeny farby povlaku zapríčinené prachom,
- odchýlky farebného odtieňa u výrobkov, ktoré neboli vyrobené z odvitku z jednej šarže náterovej hmoty v jedne
- výrobky, ktoré boli v kontakte so skorodovanými predmetmi, agresívnymi chemickými prostriedkami, prví a kvapalinami vytekajúcimi z medených rúr ako aj poškodenia, ktoré sú výsledkom vyššej moci
- výrobky inštalované vo vysoko korozívnom alebo inom ovzduší so silným chemickým pôsobením (napr. v ovz soli, v trvalom kontakte s vodou, cementom a betónom, s žieravinami, dymom, popolom, zvieracími výkalmi), povrch materiálu
- plechový materiál nesmie byť v priamom kontakte s výrobkami na báze silikátov alebo s cementovými výrobka
- poškodenia zapríčinené pri kontakte s čerstvou zeminou a cementom
- koróziu na rezných a strižných hranách a dodatočne vytvorených otvoroch, ktoré neboli náležite ošetrené oc spôsobené rezaním plechu nástrojmi spôsobujúcimi termický efekt
- korózie na poškriabaných miestach, vzniknutých pri montáži neodstránením kovových pilín prenášaných obuvo
- korózie vytvorené na miestach netesnosti skrutkových spojov
- korózie škrabancov, ktoré neboli včas a dostatočne ošetrené
- korózie na spodnej strane plechov s organickými povlakmi

Záručné listy predajcov ľahkých plechových krytín sú zaujímavým čítaním. Na snímke je len malý úryvok z časti záručného listu spoločnosti Maslen, v ktorej sú vymenované všetky prípady, na ktoré sa záruka nevzťahuje. Po prečítaní celého dokumentu je dobré odpovedať si na otázku: kedy a na čo máte vlastne záruku okrem toho, čo je povinné podľa Obchodného a Občianskeho zákonníka?

Záručný list spoločnosti Blachotrapez, s. r. o. hovorí, že firma „poskytuje záruku na perforáciu plechu", no ďalej upresňuje: „Reklamačné konanie je možné začať vtedy, ak je poškodených minimálne 5 % zo všetkých použitých plechov na stavbe..." Vyvrcholenie však nastáva v bode, kedy sa zákazník dozvie, že „záruka sa nevzťahuje na koróziu na všetkých rezných hranách a dodatočne vytvorených otvoroch, ktoré neboli ošetrené náležite ochranným náterom."

Dôležité je, či si zákazník uvedomí, čo to pre neho znamená – teda že záruka sa vôbec nevzťahuje na ošúpanie farby alebo hrdzavenie plechu. Keď bude do celej strechy tiecť okolo skrutiek hoci aj cez všetky otvory, nie je to zďaleka 5 % plochy krytiny, takže – bohužiaľ... Pritom žiadna realizačná firma nenatiera rezy a otvory vzniknuté skrutkami sa dokonca natrieť ani nedajú.

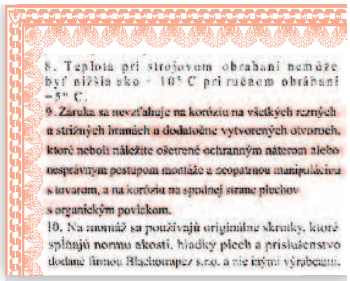

8. Teplota pri strojovom obrábaní nemôže byť nižšia ako - 10° C pri ručnom obrábaní -5° C.
9. Záruka sa nevzťahuje na koróziu na všetkých rezných a strižných hranách a dodatočne vytvorených otvoroch, ktoré neboli náležite ošetrené ochranným náterom alebo nesprávnym postupom montáže a neopatrnou manipuláciou s tovarom, a na koróziu na spodnej strane plechov s organickým povlakom.
10. Na montáž sa používajú originálne skrutky, ktoré spĺňajú normu akosti, hladký plech a príslušenstvo dodané firmou Blachotrapez s.r.o. a nie iným výrobcom.

Záručný list spoločnosti Blachotrapez i všetky ostatné záručné listy, o ktorých sa hovorí v tomto článku, sú k nahliadnutiu v našich predajniach.

Do tretice zo záručného listu Blachprofil 2 jeden príklad za všetky: „Zároveň so zohľadnením reklamácie si Blachprofil 2 vyhradzuje možnosť amortizácie nárokov zákazníka vo výške desiatich percent hodnoty tovaru za každý začatý rok doby (počínajúc druhým rokom platnosti záruky), na ktorú bola záruka poskytnutá." To znamená, že zdanlivo máte 10 ročnú záruku, no v ôsmom až desiatom roku záruky už nedostanete takmer nič.

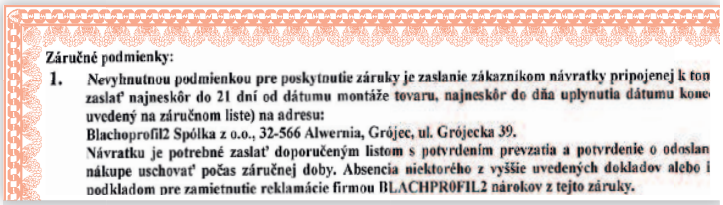

Záručné podmienky:
1. Nevyhnutnou podmienkou pre poskytnutie záruky je zaslanie zákazníkom návratky pripojenej k ton zaslať najneskôr do 21 dní od dátumu montáže tovaru, najneskôr do dňa uplynutia dátumu kone uvedený na záručnom liste) na adresu:
Blachoprofil2 Spólka z o.o., 32-566 Alwernia, Grójec, ul. Grójecka 39.
Návratku je potrebné zaslať doporučeným listom s potvrdením prevzatia a potvrdenie o odoslan nákupe uschovať počas záručnej doby. Absencia niektorého z vyššie uvedených dokladov alebo i podkladom pre zamietnutie reklamácie firmou BLACHPROFIL2 nárokov z tejto záruky.

Záručný list spoločnosti Blachoprofil obsahuje jedno prekvapenie za druhým. V tomto prípade odviedli najkvalitnejšiu prácu namiesto výroby právnici...

Ak zhrnieme naše zistenia, prichádzame k jednoznačnému záveru, že lacné plechové krytiny uvedených výrobcov nemajú žiadnu alebo len minimálnu záruku. Je treba si uvedomiť, že i kvalitné plechové strechy však majú záruku len na krytinu, žiaden výrobca plechovej krytiny v prípade oprávnenej reklamácie vám nezaplatí demontáž a montáž krytiny. Oveľa komfortnejšie záručné podmienky oproti tomu poskytujú výrobcovia pevných skladaných krytín. Počas záruky, ktorá sa pri týchto výrobkoch pohybuje od 30 rokov vyššie, hradí výrobca spolu s náhradou škody aj s tým vyvolané náklady montáž a demontáž. Rovnako výrobca IKO poskytuje napr. na strešný dvojvrstvový šindeľ Cambridge Xpress 15-ročnú záruku na vyvolané náklady na montáž - demontáž a ďalších 10 rokov (teda spolu 25 rokov) na materiál. Životnosť krytiny je pritom až 40 rokov pri minimálnych nárokoch na údržbu.

Okrem ceny vedie často zákazníkov k rozhodnutiu pre lacnú plechovú krytinu obava z nosnosti krovu pri rekonštrukcii. Naši odborníci vám však prezrú strechu a pri zameriavaní urobia odborný posudok. Aj pri nízkej nosnosti krovu je stále možnosť vybrať si vhodnejšie riešenie. Radi vás uvítame v niektorej z našich predajní. Ochotne vám poradíme, vyrátame potrebné množstvá a zabezpečíme vašu krytinu za najlepšiu cenu na Záhorí. Zakúpenú krytinu vám zdarma dovezieme na stavbu, odporučíme zaškoleného remeselníka a dohliadneme na realizáciu. Ku každej krytine, ktorú si vyberiete, máme na sklade úplne kompletné potrebné príslušenstvo, včítane klampiarskych prvkov, reziva aj strešných lát.

KrytStav Malacky • Dielenská 14
0915 781 751, 0915 781 752

KrytStav Senica • Priemyselná 277
0908 791 539, 0905 853 473

krytstav

www.krytstav.sk

krajn

stavebniny STUPAVA
www.krajn.sk

stavebný materiál a zmesi

hutnícky a spojovací materiál

kanalizačné systémy a skruže

voda kúrenie plyn

Malacká cesta 39
Stupava
(areál Zelený dvor)

0917 559 142
0917 754 966
02 381 035 87

krajn@krajn.sk

Lakšárska Nová Ves č. 465
(smer pumpa Jurki)

stavebniny
0917 622 472
ohybáreň bet. ocele
0917 481 221

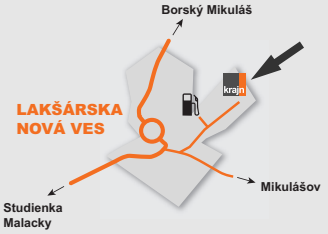

BERTO
1991

Rodinná tradícia, dobré meno a hrdosť na zdedené remeslo. Na týchto základoch postavil Ignác Bertovič svoju firmu, ktorá dnes dáva prácu ľuďom z Vysokej pri Morave a celého Záhoria. Slovenský výrobca mäsových výrobkov a údenárskych špecialít, spoločnosť BERTO, pôsobí na trhu už dvadsať rokov. Svojim zákazníkom neustále prináša poctivú chuť tradičného mäsiarskeho remesla, pri čom sa zameriava predovšetkým na výrobu šuniek mimoriadnej kvality.

Otec mi povedal:
„Ty budeš mäsiar."
Tak som sa stal mäsiarom.
Takisto ako môj otec,
dedo a pradedo.
Ignác Bertovič

POCTIVÉ MÄSIARSKE REMESLO

ANNO 1991
NA ZÁHORÍ